

Az OSZK Cod. Lat. 423-as kódex „poeta christianus”-a. A Cod. Lat. 423 nagy valószínűséggel azon corvinák egyike, amelyek eredetileg Janus Pannonius könyvtárába tartoztak.¹ A vegyes tartalmú kézirat 1^v–9^v lapjain egy hexameterben megírt, 473 soros tanköltemény olvasható az istenek származásáról. A mű egy másik példányát a bécsi Nationalbibliothek ÖNB Cod. 250 jelzetű kódexe őrzi. Szerzőjét „ismeretlen” vagy „keresztény költőként” tartja számon az osztrák és magyar kodikológiai szakirodalom. Az utóbbi megjelölés a bécsi Hofbibliothek 1835-ben megjelent Endlicher-féle katalógusában olvasható először,² s innen öröklődött át a Corvina-katalógusokba, előbb Fögel József,³ majd Csapodi Csaba,⁴ végül Madas Edit⁵ listájába is. A bécsi Nationalbibliothek legutóbbi, elektronikus katalóguscédulájának elkészítője egyszerűen ’unbekannt’-nak nevezi a költőt, ahogy az OSZK digitális Corvina-gyűjteményében is ismeretlen szerzőként tartják számon.

A szóban forgó *poeta christianus* azonban nem ismeretlen szerző. Műve a bécsi és budapesti kézirat mellett több más kódexben is ránk maradt, nyomtatványban is napvilágot látott, sőt a közelmúltban két kritikai kiadása is megjelent. A közel ötszáz sornyi szöveg a svájci Muri városában született Konrad (1210–1281) *Novus Graecismus* című, tíz kötetes tankölteményének IX. könyvéből származik, annak 691-től 1164-ik soráig tartó szakasza. A *Genealogia deorum* címmel is jelölt részletet Konrad von Mure (másként magister Chuonradus) később *Fabularius* című mitológiai enciklopédiájába is beillesztette, a három részes kompendium középső részeként. A *Novus Graecismus* modern kritikai kiadásának elkészítője, Alexandru N. Cizek a mű 14 kéziratát sorolja föl a recenzió részeként.⁶ Többségük a 15. században keletkezett. A *Fabularius* modern kiadója a mű 6 kézirati példánya, valamint a 1470 körül Berthold Ruppel által Baselben kiadott nyomtatványa alapján dolgozott.⁷

Az istennemzedékeket áttekintő részlet különösen népszerű lehetett a 15. században. Ezt bizonyítja, hogy nem csak a – jelenleg Budapesten és Bécsben őrzött – két itáliai kódex őrizte meg önálló egységként, a *Novus Graecismus*ból kiemelve, hanem a British Library Cotton Julius VII, a British Library Arundel 376, a müncheni Bayerische Staatsbibliothek Clm. 6722 (III 904), valamint a Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg Ms. 0.088 jelzetű kéziratai is. Ezek a másolatok a *Novus Graecismus* szövegének konstituálásához aligha járulhatnak hozzá (Cizek meg sem említi őket), de kultúrtörténeti szempontból mindenképp tanulságosak lehetnek. A *Genealogia deorum* forrásainak feltérképezésére elsőként Anton Mayer tett kísérletet,⁸ eredményeit jelentősen módosította és kibővítette van de Loo előbb már említett kiadása bevezetőjében. Jóval

¹ CSAPODI Csaba, *Janus Pannonius könyvei és pécsi könyvtára = Janus Pannonius*, Tanulmányok, Kardos Tibor, V. Kovács Sándor (szerk.), Bp., Akadémiai Kiadó, 1975, 195.

² ENDLICHER, Stephan, *Catalogus codicum philologicorum latinorum Bibliothecae Palatinae Vindobonensis*, (Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Palatinae Vindobonensis, 1), Wien, 1836. Nála CCCXCVII a kódex sorszáma.

³ FÖGEL József, *A Corvina-könyvtár katalógusa = Bibliotheca Corvina*, Berzeviczy Albert, Kollányi Ferenc, Gerevich Tibor (kiad.), Bp. 1927, 59–81 (9-es tétel).

⁴ CSAPODI Csaba, *The Corvinian Library*, History and Stock, Bp., Akadémiai Kiadó, 1973, 443 (935-ös tétel).

⁵ MADAS Edit, *La Bibliotheca Corviniana et les corvina authentiques = Matthias Corvin*, Les bibliothèques princières et la genèse de l’État moderne, 15–17 novembre 2007, Éd. J-F. Maillard, Monok I., D. Nebbiai, Bp., 2009, 65 (153-as tétel).

⁶ CIZEK, Alexandru N., *Konrad von Mure Novus Graecismus*, München, 2009. LXXXII–XCII.

⁷ VAN DE LOO, Tom, *Konrad von Mure, Fabularius*, Corpus Christianorum 210, Turnhout, 2006. Az egyik kézirat (BNF Latin 8169A) az interneten is hozzáférhető: <http://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b90766821/f8.image>.

⁸ MAYER, Anton, *Die Quellen zum Fabularius des Konrad von Mure*, Nürnberg, 1916.

kevesebbet tudunk viszont arról, hogyan hatott a 15. századi humanistákra Konrad *Genealogiája*, miért tudta ilyen sokáig megőrizni népszerűségét, és egyelőre teljes mértékben feltáratlan, hogyan befolyásolta Janus gondolkodását, költői világát ennek a jellegzetesen középkori szellemben megírt műnek a görögségképe.

BOLONYAI GÁBOR